

Het water aan de lippen

7 oktober 2014 07:48 · Leave a Comment · Steven Van Hemelryck

door: [Inkelspielchen](#)

Op de radio hoorde ik de septemberverklaring en de discussie over hoe de overheid “een vangnet en geen hangmat” mag zijn. Ik heb het fijne van de verklaring opgezocht op krantensites. Die avond heb ik me in bad gelegd om eens goed onbedaarlijk te kunnen huilen. Ik heb gesnikt als een kind. *Nu al* kan ik soms niet naar de supermarkt en ik werk *voltijds*. Het gaat hier niet over de nieuwste iPhone, ik heb het over *basis*behoeften.

Ik ben een alleenstaande mama. Mijn vierjarige zoon en ik wonen in een bescheiden huurhuis (geen tuin, wel een koertje) in de stad. Als het regent, kan je dat bij ons binnen horen door de gaten in het dak. Er is geen centrale verwarming en evenmin dubbele beglazing. Ik ben het soort moeder dat haar zoon leert eerder een dikkere trui aan te trekken dan de verwarming hoger te zetten. Twee keer gewonnen: mijn budget blijft onder controle en mijn ecologische voetafdruk ook. Vanuit die laatste motivatie ben ik bereid een ietsepietsie meer te betalen voor groene stroom. Omdat we daar met z’n allen op lange termijn voordeel uit halen.

“Nu al kan ik soms niet naar de supermarkt en ik werk voltijds.”

Een woning net buiten de stad zou me goedkoper uitkomen maar dan heb ik een auto nodig. Die had ik ook. Verleden jaar moeten verkopen wegens onbetaalbaar geworden. Sindsdien doen wij alles met de fiets. U zal mij echter niet horen klagen over een autoloos bestaan. Ik heb mijn leven daarrond georganiseerd. Ik maak maximaal gebruik van de dagen dat ik mijn zoon niet naar school moet brengen of gaan halen (en dus geen fietsstoeltje achterop heb) om tijdens de middagpauze mijn fietstassen vol te proppen met inkopen. Fietsen is goed voor mijn eigen gezondheid én voor het milieu. Alweer: win-win-win.

Groenten en fruit koop ik van een lokale bioproducent, gevestigd dichtbij de stad: duurzaam want het moet van niet ver komen. Hoewel ik het niet breed heb en die producten niet goedkoop zijn, is het een uitgave die ik met plezier doe. De meerkost voor biologische groenten compenseer ik dan weer door vegetarisch te eten. Dat eetpatroon beschouw ik als een investering op verschillende vlakken: de lokale economie, mijn eigen lijf, de zorgverzekering op lange termijn en de impact op het klimaat.

Van quality time met mijn gezin maak ik een punt. Daarom werk ik weliswaar fulltime, maar in eigen stad. Ik wil mijn kind niet om 7u 's ochtends in de opvang afzetten om het daar om 18u 's avonds opnieuw te gaan oppikken. Omdat er niemand anders is die het voor me zal doen. Afgezien van het praktische aspect, geloof ik dat het mijn taak is hem de veiligheid en sereniteit van pakweg een familiediner te bieden. We zitten samen aan tafel, eten de verse kost die ik zelf bereid heb en we praten over zijn dag. 's Ochtends hebben we de tijd om nog even te knuffelen in bed voor we ons in de ratrace gooien. Hij is vier, zo moet dat.

“Wij staan op een richel, aan de rand, en worden langs geen kant meer beveiligd. Ik doe het bijna in mijn broek.”

Ik heb misschien het meest banale gezinsleven ooit beschreven. Dat zou het ook zijn, mocht ik het einde van de maand halen. Nadat alle rekeningen zijn betaald, schiet er letterlijk *niks* over. Schoenen kopen kan ik niet, alle kleren die wij dragen zijn tweedehands, onze meubelen zijn dat ook. We hebben geen TV en gelukkig een laptop van het werk. Uit eten kunnen we eigenlijk niet. Mijn huisbaas durf ik niet te vragen om het huis op te knappen uit schrik dat hij de huurprijs dan optrekt. Voor het bedrag dat ik via een sociale lening kan krijgen, is geen enkel huis te vinden. Ik zou graag 1/5 ouderschapsverlof opnemen om de druk op mijn gezin wat te verlichten. Maar 150 à 200 euro per maand missen, zou mijn doodsteek zijn. Deze maand heb ik het, de laatste week voor mijn loon werd gestort, met exact 7,92 euro op mijn rekening moeten redden. Een week lang. En net in die week kwam de septemberverklaring.

Hoezo geen hangmat? Voor mensen als mij wordt zelfs het vangnet vol gaten geknipt: de alleenstaande ouders, de zieken, de kleine zelfstandigen. Wij staan op een richel, aan de rand, en worden langs geen kant meer beveiligd. Ik doe het bijna in mijn broek.

Wat betekent zuurstof voor de economie als de mensen *in* die economie aan het einde van hun Latijn zitten? Oké: economie + zuurstof = jobs en welvaart voor iedereen. In theorie, want die simplistische optelsom heeft me tot nog toe bitter weinig garanties op een mooie toekomst geboden. Hoe kan ik het – zoals men mij nu vraagt – met *nog* minder doen? Op welk vlak moet ik nog meer “inspanningen leveren”?

De hele voorbije zomer ben ik ziek geweest. Blijkt dat ik zwaar allergisch ben, van vandaag op morgen, aan zowat alles. Om wat levenskwaliteit over te houden, moet ik een nieuwe anti-allergene matras en lederen zetels kopen, gordijnen en tapijten buitengooien, elke dag medicatie slikken, dure onderzoeken ondergaan enzovoort. Het maatschappelijke engagement dat ik de voorbije vijftien jaar met mijn levenswijze ben aangegaan, lijkt een slag in het water.

“Weet je waar ik vooral intens verdrietig van werd, daar in mijn bad? Van de commentaren op de berichtgeving.”

Ik betaal het gelag voor de korte termijnvisie van de politiek. Er is een rechtstreeks verband tussen de toenemende luchtvervuiling en de forse stijging van het aantal patiënten met luchtweginfecties, allergieën, enzovoort. Een gezin met twee kinderen dat evenveel auto's op de

oprit heeft staan, is al lang geen uitzondering meer. Bedrijfswagens worden geïnstitutionaliseerd. De *oorzaak* van de verkeerschaos wordt vooral niet overdacht (te veel auto's, toch?). Vegetarisme wordt in de hippiehoek geduwd en het effect ervan in alle talen verzwegen. Onrustwekkende berichtgeving over steeds meer mensen die emotioneel en psychisch lijden, duikt steeds vaker op in het nieuws. Over de oorzaken daarvan wordt in alle talen gezwegen. In de eerste maanden van mijn zoons leven kreeg ikzelf niet genoeg tijd om te recupereren, om hem genoeg maanden borstvoeding te geven zodat hij weerbaar wordt. Ik ben daar ziek van geworden en heb het toch gedaan, op eigen houtje.

Weet je waar ik vooral intens verdrietig van werd, daar in mijn bad? Van de commentaren op de berichtgeving. Jan Modaal denkt altijd minder te hebben dan een ander, recht te hebben op meer. Dat groter model van wagen, een Ipad. Hij wil het gebruik van zijn auto niet opgeven want hij zou vroeger moeten opstaan, comfort moeten opgeven. Hij gunt asielzoekers, werklozen, studenten, *de Walen*... geen fractie van wat hijzelf heeft. "Arm Vlaanderen", dacht ik, "arm, arm Vlaanderen." Wie zich een auto kan permitteren, uit kan gaan eten en nieuwe kleren draagt, moet bij mij niet afkomen. Ik zou die mensen graag eens een maand in de schoenen van een ander steken. Het gebrek aan empathie is schrijnend.

De steentjes die ik bij te dragen heb, zal ik dus niet aan de "inspanningen" geven die de politiek van me vraagt. De kiezels die ik heb, zal ik gebruiken om van mijn zoon een weerbaar en eigenzinnig mens te maken. Ik zal ze tegen Jan Modaa's ramen gooien tijdens nachten dat ik niet kan slapen door de kopzorgen. Want in hem heb ik wel nog vertrouwen. Ik hoop hem wakker te schudden, hem te kunnen aansporen zijn eigen verantwoordelijkheid op te nemen door zelf *wel* op lange termijn te denken, wanneer de beleidsmakers dat niet meer doen. Verbetener en cholerischer dan ooit zal ik een opruier zijn. Een luis in de pels (en je weet hoe dat gaat met luizen: voor je het weet, krioelt het ervan). Uit solidariteit met iedereen die met me, aan de grond zit. Omdat, met de woorden van schrijver en primatoloog Frans de Waal: "De krachtigste steun voor het algemeen belang komt van het verlichte eigenbelang: het besef dat we beter af zijn als we samenwerken."

Bron: <http://charliemag.be/wereld/water/>

Foto: Istock